

โดยสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ เมืองมุมไบ ประเทศอินเดีย

Image: mumbaiwalkingtours.com

อินเดียเชื่อมสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ สร้างหุ้นส่วนการผลิตระหว่างกัน

อินเดียเข้าร่วมประชุม Summit on Global Supply Chain Resilience ที่จัดขึ้นในช่วงการประชุมผู้นำ G20 ที่กรุงโรมเมื่อวันที่ 1 พ.ย. ที่ผ่านมา โดยการประชุมย่อยในครั้งนี้มีสหรัฐอเมริกาเป็นเจ้าภาพการประชุม และมีผู้นำจากญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดียเข้าร่วม มุ่งเน้นประเด็นด้านเศรษฐกิจที่ทั้งสี่ประเทศจะแลกเปลี่ยนความร่วมมือกัน โดยอินเดียวางบทบาทที่จะเป็นผู้ผลิตสำคัญในเครือข่ายการผลิตระหว่างประเทศ จากเดิมที่มีจีนเป็นแกนหลักในการผลิตป้อนตลาดโลก

การประชุมดังกล่าวมีที่มาจากปัจจัยหลายด้าน ทั้งความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลี สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน ประกอบกับความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการระบาดของโควิด-19 ด้วยทำให้ญี่ปุ่นผลักดันให้เกิดเวทีประชุมหารือขึ้นเมื่อเดือนเมษายน 2564 ที่ผ่านมา โดยนำเรื่องโรคระบาดและผลกระทบให้ห่วงโซ่อุปทานเกิดการสะดุด/หยุดชะงักมาเป็นประเด็นเริ่มต้นในการหารือ ด้วยการระบุปัจจัยเสี่ยงในการผลิตและขนส่งระหว่างประเทศของสินค้าจำเป็น แล้วหาทางป้องกันและแก้ไขอุปสรรคและความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นร่วมกัน ซึ่งความร่วมมือทางเศรษฐกิจจะเป็นพื้นฐานอันหนึ่งของการผนึกกำลังกันเพื่อคานอำนาจกับอิทธิพลของจีนในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกด้วย

การประชุมนี้ถือเป็นโอกาสสำคัญของอินเดียที่จะดึงดูดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการลงทุนจากทั้งสามประเทศเพื่อเป็นทางเลือกใหม่ในการเป็นแหล่งผลิต (Relocation of Global Supply Chains) สำหรับสินค้าขั้นต้นและขั้นกลางที่ป้อนเข้าสู่ระบบการผลิตระหว่างประเทศ โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีและสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้น (Move-up Value Chain) ซึ่งนอกจากเป็นการสร้างงานและเพิ่มรายได้แล้ว ยังเป็นการลดการพึ่งพาการนำเข้าจากจีนซึ่งหมายถึงความมั่นคง

นสพ. Times of India

ในการขับเคลื่อนความร่วมมือ ทั้งสี่ประเทศจะเลือกสินค้าที่จะมีนามวางยุทธศาสตร์ร่วมกัน ผ่านการประชุมระดับรัฐมนตรีที่มีผู้แทนภาครัฐและเอกชนเข้าร่วม (Business Champions Group) ทั้งนี้ อินเดียได้เสนอที่จะทำยุทธศาสตร์ร่วมในกลุ่มสินค้าเวชภัณฑ์ก่อนเป็นอันดับแรกรองรับภาวะโรคระบาด ซึ่งอินเดียเองมีศักยภาพในการผลิตยาและเครื่องมือแพทย์อยู่ในระดับหนึ่งแล้ว จึงพร้อมที่จะเป็นแหล่งผลิตทางเลือกนอกเหนือจากจีนและอาเซียน โดยเน้นย้ำถึงความสามารถในการผลิตที่ต้องทำได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส และปลอดภัย/ไวใจได้

นอกเหนือจากกลุ่มสินค้าด้านยาและเครื่องมือแพทย์แล้ว อินเดียเสนอที่จะเป็นผู้ผลิตสินค้าประเภทโทรคมนาคม เครื่องจักรไฟฟ้าและ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ด้วย โดยจะปรับตัวเพื่อรองรับการลงทุนและยกระดับเทคโนโลยีไปสู่อุตสาหกรรมในยุคที่สี่ รวมถึงแนวโน้มตลาดที่มีการกำหนดมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมด้วย ซึ่งบุคลากรและแรงงานของอินเดียพร้อมที่จะปรับตัวให้มีทักษะที่สูงขึ้นและมีความยืดหยุ่นต่อการความไม่แน่นอนต่างๆ (Supply Chain Vulnerabilities) ที่อาจเกิดจากปัจจัยเสี่ยง เช่น ปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ และการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศที่ส่งผลต่อผลิตวัตถุดิบ เป็นต้น

เมื่อทั้งสี่ประเทศมีการวางยุทธศาสตร์หุ้นส่วนการผลิตกันแล้ว อินเดียจะพิจารณาออกมาตรการส่งเสริมการลงทุน และจัดการเจรจาการค้าระหว่างผู้ผลิตของอินเดียและนักธุรกิจในอีกสามประเทศ เพื่อเข้ามายกระดับการผลิตและเชื่อมโยงการค้ากับตลาดโลก ซึ่งนับว่าเป็นความท้าทายอย่างมากของอินเดียที่จะปรับตัวรองรับโอกาสในครั้งนี้ ในขณะที่ ญี่ปุ่นก็เสนอที่จะให้อาเซียนเข้ามาร่วมเป็นภาคีด้วยเพื่อสนับสนุนการผลิต แต่ยังไม่ได้รับการตอบรับจากอินเดียให้มีการเพิ่มประเทศใดเข้าไปในที่ประชุมนี้ ทั้งนี้ การประชุม Summit on Global Supply Chain Resilience ครั้งถัดไปในปี 2565 จะจัดขึ้นที่อินโดนีเซีย ก่อนที่จะไปจัดที่อินเดียในปี 2566

ที่มา: <https://indianexpress.com> และ <http://dst.news> พฤศจิกายน 2564

ข้อมูลเพิ่มเติมและข้อคิดเห็น

1. การประชุมของสี่ประเทศข้างต้น (Indo-Pacific Quad) เป็นการผลักดันโดยญี่ปุ่น โดยมีวัตถุประสงค์หนึ่งคือการเข้าถึงแหล่งแร่หายาก (Lithium / Rare-Earths) ซึ่งมีอยู่มากในจีน เวียดนามและเมียนมา ในขณะเดียวกัน อินเดียและออสเตรเลียก็มีแร่หายากอยู่มากเช่นกัน โดยนำประเด็นเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมในอินเดียและการเข้าไปลงทุนมาเป็นข้อแลกเปลี่ยนกับอินเดีย ทั้งนี้ หากอินเดียสามารถรับถ่ายทอดเทคโนโลยีจากญี่ปุ่นและยกระดับอุตสาหกรรมของตนเองได้ สินค้าจากอินเดียจะก้าวขึ้นมาเป็นคู่แข่งในตลาดโลกมากขึ้น อย่างไรก็ตาม มาตรการเปิดรับการลงทุนของอินเดียก็จะเป็นโอกาสของนักลงทุนไทยด้วยเช่นกันในการเข้าไปถือหุ้นในอุตสาหกรรมของอินเดีย รวมถึงเข้าไปลงทุนตั้งโรงงานเพื่อผลิตในอินเดีย

2. ญี่ปุ่นมีความร่วมมือกับไทยในการการพัฒนาห่วงโซ่การผลิตเพื่อปรับตัวรองรับความไม่แน่นอนต่างๆ ภายใต้โครงการ OTAGAI มาตั้งแต่ปี 2552 ซึ่งอาจจะเป็นช่องทางหนึ่งที่จะเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตระหว่างญี่ปุ่น ไทย และอินเดียได้ในบางสินค้าที่ไทยมีศักยภาพโดดเด่นหรือเป็นฐานการผลิตของบริษัทของญี่ปุ่นอยู่แล้ว เพื่อนำสินค้าไปต่อยอดการผลิตในอินเดีย อาทิ ชิ้นส่วนยานยนต์ไฟฟ้า เครื่องจักรกลไฟฟ้า วัสดุทางเลือกจากยางพารา และพอลิเมอร์ชีวภาพเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงสินค้าเกี่ยวกับเทคโนโลยีสะอาด ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจมีการหารือกันเพื่อให้ไทยอยู่ในห่วงโซ่การผลิตของ Indo-Pacific ทั้งนี้ ในการประชุมที่อินโดนีเซียในปี 2565 อาจมีการหยิบยกเรื่องการมีส่วนร่วมของอาเซียนขึ้นมาหารือด้วย